

Anne-Marie Rakhorst wil naar een duurzaam Nederland

'Over 25 jaar geen fossiele brandstof meer nodig'

'Duurzaamheid' is een onderwerp, dat de hele wereld bezig houdt vandaag de dag. Ook bij een luchtvaartmaatschappij als ArkeFly wordt continu gewerkt aan schonere en brandstofefficiënter vliegen. We laten in deze ArkeFlyer dan ook graag Anne-Marie Rakhorst (1967) aan het woord. Zij is directeur van het ingenieursbureau Search. Vlak voor de internationale klimaatconferentie eind vorig jaar in Kopenhagen kwam ze met het nieuwe magazine *Tomorrow's growth* vol baanbrekende oplossingen voor onze planeet. Een gesprek.

Waarom is 'duurzaamheid' zo'n belangrijk onderwerp voor u?

'Ik hou van ondernemen en ben geïnteresseerd in milieu en in de toekomst. Ik groeide op in de natuur, kreeg het door mijn ouders met de paplepel ingegoten. Vroeger werd "natuur" weggezet in de hoek van de goede doelen, maar we begrijpen nu beter dat we er als mens integraal mee verweven zijn. De grondstoffencrisis geeft dat duidelijk aan. Onze energie raakt op. Omdat de prijzen van brandstoffen blijven stijgen, worden onze woonlasten straks onbetaalbaar. In 2015 zijn de energiekosten hoger dan de huurkosten. Bedrijven krijgen problemen met produceren. Dit wordt een groot sociaal-maatschappelijk probleem. Ik praat over de korte termijn. Er is geen economie zonder energie.'

Moeten we ons zorgen maken?

'Ja, de grondstoffencrisis is zorgwekkend. Om op deze manier te blijven functioneren hebben we de grondstoffen van zes planeten aarde nodig. We consumeren maar, hebben al een *peak oil* bereikt, waarbij de vraag naar olie groter is dan het aanbod. Maar ook andere grondstoffen raken op. Vooral de bouw heeft veel grondstoffen nodig, staal, beton. Deze sector verbruikt 42 procent van alle grondstoffen.'

U komt met oplossingen in het blad *Tomorrow's growth*, waarvan Wubbo Ockels het eerste exemplaar in ontvangst nam. Wat wilt u precies?

'Ik denk dat het mogelijk is om Nederland binnen 25 jaar onafhankelijk te maken van fossiele brandstoffen. Dat kan door principieel te kiezen voor duurzame energie. Duitsland is een goed voorbeeld. Daar is een Feed In wet vastgesteld, dat moeten wij ook doen. Die wet gaat er vanuit dat fossiele brandstof eindig is en dat er wordt gekozen voor duurzame energie. Dat betekent dat energie van zon, wind en getijden altijd voorrang krijgt op het netwerk. En dat ook nog eens voor een vast tarief. In Nederland is het zo dat een subsidieregeling voor zonnepanelen op dezelfde dag al overtekend is, maar die Duitse wet bepaalt dat iedereen die wil meedoen, kan meedoen aan duurzame energie. Duitsland heeft nu al negentien procent duurzame energie en heeft in de afgelopen twee jaar een toename gehad van vijf procent. Over 23 jaar wil dit buurland helemaal geen fossiele brandstof meer gebruiken. Er is geen enkele reden waarom dit niet in Nederland zou kunnen.'

Waarom lukt het dan nog niet bij ons?

'Omdat we nog niet duidelijk kiezen. Duur-

zame energie moet altijd voorrang krijgen en tegen een eerlijke prijs worden aangeboden. Er is nog veel te veel bureaucratie. Driekwart van de plannen voor windenergie wordt op gemeenteniveau tegengehouden. Landschapsvervuiling wordt er gezegd. Ik denk dat een stijgende zeespiegel en smeltende poolkappen voor meer landschapsvervuiling gaan zorgen. Er is lef nodig om te kiezen voor schone energie.'

Wat is uw oplossing?

'Meer kennis creëren, maar ook kennis delen en goede voorbeelden neerzetten. Er zijn immers al voldoende duurzame oplossingen voor handen. We kunnen energie halen uit zon, wind, getijden, aardwarmte. Om kennis te bevorderen hebben wij 2.500 NVM-makelaars opgeleid om hen te leren wat de toevoegde waarde is van een duurzame woning. Consumenten kiezen steeds meer voor een HR-ketel, dubbelglas en LED-verlichting. Die informatie moeten makelaars aan hun advertenties toevoegen. We moeten op kleine én grote schaal werken.'

Wie is Anne-Marie Rakhorst?

- Directeur van Search, een adviesbureau, opleidingsinstituut en laboratorium voor duurzame ontwikkeling
- Zakenvrouw van het jaar 2000
- Auteur van de boeken *Duurzaam ontwikkelen, een wereldkans* en *De winst van duurzaam bouwen*
- Eigenaar van de website www.duurzaamheid.nl

In principe is een duurzame nieuwbouwwoning niet duurder. Bij projecten van goedkope nieuwbouwwoningen van woningbouwcoöperaties van 170.000 tot 190.000 euro kun je niet meteen alle duurzame mogelijkheden toepassen, maar kies dan voor een groeimodel. Bouw een slim karkas met goede isolatie en van de energiebesparing in de eerste jaren laat je de bewoners gezamenlijk in een fonds sparen voor de aanschaf van panelen met fotocellen. Woningcoöperaties willen toch ook dat de bewoners hun energierekening kunnen betalen. Zij hebben een voorbeeldfunctie.'

Gaat dit lukken?

'Ik zie sinds twee jaar een omslag. De bereidheid onder gemeenten, woningcorporaties en projectontwikkelaars is er zeker. Uit onderzoek blijkt dat duurzame gebouwen zestien procent meer beleggingsrendement opleveren en ondernemers willen geld verdienen. Amsterdam wil in 2015 dat alle nieuwbouw klimaatneutraal wordt gebouwd. Je kunt er jaren over praten, maar je moet het doen. Er zijn veel initiatieven. Het gaat langzamer door de crisis, maar het is een beweging die niet meer te stoppen is. Duurzaamheid moet het exportproduct van Nederland worden.'

Even naar 'reizen' en 'vliegen'. Schiphol zou volgens u binnen twintig jaar een 'Green Airport' kunnen zijn, hoe?

'Transport moet groen worden. De eerste vliegtuigen op zonne-energie worden al ontwikkeld en Richard Branson wil klimaatneutraal naar de maan. Bij onze mainports, zoals havens en luchthavens, moeten we heel duidelijk laten zien wat wij doen aan duurzaamheid. Nederland moet een duurzame proeftuin worden. Begin bij de toegangspoort.'

Bent u teleurgesteld over de zwakke uitkomst van de klimaatop in Kopenhagen?

'De Europese inzet was dertig procent CO₂ reductie in 2020 en Kopenhagen bleek een consensus model. Ik had gehoopt dat het akkoord minder vrijblijvend zou zijn. Dat er afspraken zouden zijn, waarop je elkaar kunt afrekenen. Jammer ook dat het vooral over het probleem ging en minder over oplossingen. Wat ik goed vond? De enorme golf van publiciteit. Iedereen praat er nu over. Je krijgt nu makkelijker de handen op elkaar. En dat is hard nodig als we niet over tien jaar voor onze fossiele brandstof afhankelijk willen zijn van een paar landen en bedrijven, die de prijzen bepalen. We hebben maar één wereldbol.'